

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุและสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ในสำนักศาสนศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในจังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 สำนักศาสนศึกษา รวม 552 รูป (กองบาลีสนามหลวง 2551; พระอมรเมธี (สุนทร สุนทรเมธี), 2549, หน้า 1-10) จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 14 รูป ผู้สอนจำนวน 38 รูป และผู้เรียนจำนวน 500 รูป

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุและสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน สำนักศาสนศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในจังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น จำนวน 232 รูป โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานของเครซซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 p.608) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 2.1 ผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 14 รูป
- 2.2 ผู้สอนทั้งหมด จำนวน 38 รูป
- 2.3 ผู้เรียน จำนวน 180 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย พระภิกษุและสามเณรผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2-3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ลักษณะเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งบอกถึงระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี โดยมีเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนทางการสร้างเครื่องมือการวัดของลิเคิร์ต (Likert's scale) (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 125) ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินวิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถามจากตำรา ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี พร้อมทั้งนำเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด โดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมสภาพและ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัด นครสวรรค์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่ สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลขอบเขตการวิจัย
3. สรุปเนื้อหาที่ใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้สร้างเป็นข้อคำถามแล้วจัดทำร่าง แบบสอบถาม ตามหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว มานำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง (subject matter specialists) จำนวน 5 รูป/คน ประกอบด้วย
  - 4.1 พระราชบัญญัติเวที รองเจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์
  - 4.2 พระอมรเมธี รองเจ้าคณะอำเภอตากฟ้า
  - 4.3 รศ.นิธิเดชน์ เขิดพุทธ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.4 รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

4.5 ดร.อนุชา กอนพวง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ และตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามลงความเห็นและให้คะแนน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (index of congruence : IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามในแบบสอบถาม แต่ละฉบับที่มีค่า $IOC \geq .50$ ซึ่งแสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหากับวัตถุประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้า ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักศาสนศึกษา ทั้ง 14 สำนักศาสนศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครสวรรค์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตัวเอง
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามคืนมาวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
  - 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
  - 2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2-3 สภาพและปัญหาการจัดการเรียน การสอน พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน

รูปตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดการแปลความหมายของข้อมูลเป็นระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ (ประคอง กรวรรณสุต, 2542, หน้า 108) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพหรือปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ใช้สถิติการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน